Swiezkowii Laurentii: Quaestio de corporum coelestium prognosi.

QVÆSTIO
DE
CORPORVM COELESTIVM PROGNOSI,

A

M. LAVRENTIO SWICZKOWIC,

In alma Academia Cracouien. ad disputandum publicè proposita.

In Mense Martio, Die 20. Hora 12.
Anno D. cIↄ Iↄc XXIII.

Permissu M. D. RECTORIS.

Disputabitur in Lectorio DD. Theologorum.

CRACOVIÆ,
In officina Typogr. Matthię Andreouiensis.

In Stemmata Acad: Crac.

Regia Sceptra tenes, Regum fundata labore,
Et Regum nutrix, Regia Sceptra tenes.

Almæ Academiæ Cracouienſi, virtutum & artium bonarum per totam Sarmatiam Matri,

M. LAVRENTIVS SWICZKOWIC, S. & omnem fælicitatem P.

Magnifice Domine RECTOR, *Patres Reuerendi, Doctores Excellentiſsimi, Magiſtri Venerabiles.*

VIrtutum & artium, non dicam Græciæ, ſed totius orbis, emporium illud vrbs Athenæ celeberrimum, licet alios inquirendę ſuorum ciuium vitę magiſtratus haberet; Areopagum tamen vnum, nullis paraſangis verborum ſatis vnquam celebratum conſilium, appellare & habere voluit ſanctiſsimum. Et meritò: Sanctiſsimè enim inſtituto eius virtutum, quarum eſt vberrimum alimentum honos, ſtudia & labores oleâ publicè exornabantur. Athenæ Sarmatiæ, Academia noſtra, cuius vos eſtis Senatores magni & optimi ciues, inter cætera ingeniorum eruditionis & virtutum plurima licet, quæ in conſequendis honoribus exercentur publicè & priuatim examina, hoc vnicum diui-

nitûs certè longè ſanctiſsimum ordinauit, & ſanciuit inſtitutum, quo in viris ordini ſuo adſcribi contendentibus, propoſitis in publicũ quæſtionibus, ſpecimina virtutum ingeniorumq́; fæcundiſsima magis ac magis eniterent. Huic inſtituto cùm animus libentiſsimus obtemperare mihi ſit, alios inter competitores prodeamnè ego quoque? & an quæſtionem ex iis Philoſophiæ partibus, quas excolere percupio, diſputandam proponam? Abhorrebat quidem animus, dum vel ingenii geniiq́; mei vires ad trutinam Hermetis exiguas ſatis in conſpectu conſeſſuque ampliſsimo veſtro expenderem, vel exiſtimationem non apud imperitorũ vulgus, ſed ſapientiſsimos, vno Ioue minores, viros, nomophylaces æquiſsimos, concipiendam de me qualemqualem conſiderarem. Verùm officium veſtrum, virtus, prudentia, & beneuolentia propria vobis in omnes omnium virtutum & artium bonarum bonos & eruditos cultores, me animauit, animatum erexit. Bonâ ergò ſpe, boniſque auibus in Palæſtram iſtam Mineruæ dum prodeo, quæſtionem de Prognoſi futurorum contingentium ex ſyderum obſeruatione expromo, quæ iucundiorné ſit an difficilior primâ fronte nõ conſtat. Iuuat quidem omnes homines naturaliter ſcire deſiderare: at cauſas effectuũ, præſertim qui eſſe vel non eſſe poſſunt, rimari & venari, vel ipſi Atlanti cœlos intuenti, perquam difficile! De reliquo veſtrum

iudicium

iudicium erit, ô Proceres Academiæ magni, quorum numen & nomen, totum per Septẽtrionem, magnum, tutelare mihi assumendum duxi. Quamobrem adeste & quæstionem vobis à me dicatam, benigno aspectu aspicite, & paterno sinu accipite: neque tum à vobis omnium scientiarum Professoribus & patronis, cum à me Physica cum Mathesi tractantem, alienã fore putatote. Ita cùm vestra affulserit gratia, fiet profectò, vt maioribus à vobis accumulatus honoribus, pro viribus animi omnibus omnem moueam lapidem, talem me videri velle & esse, qualem inscriptum ordini vestro vnum quemque fore sapientissimè exoptatis. Valete longùm incolumes, Religioni, Patriæ, Academiæ, nobis. E Scholâ D. Floriani V. Calend. Mart. Anno Domini, clɔ. Iɔc. XXIII.

QVÆSTIO.

V. Corporum cœlestium materiâ & formâ diuersæ rationis à sublunaribus, in quæ agunt, compositorum, motum, lumen, & influentias comtemplantes Astrologi, futura contingentia prædicere posśint nec nè?

CONCLVSIO I.

Corpora cœlestia ex materiâ & formâ tanquam suis partibus componentibus, sunt composita.

COROLLARIA.

1. *Corpora cælestia non repugnat etiam dicere simplicia, cùm non sint composita ex contrariis, neque resolubilia in alia corpora.*
2. *Forma cælestis indissolubilem habet nexũ cum materiâ.*
3. *Datâ materiâ in corporibus cælorum, dari quoq; in ijs quanti-*

quantitatem ex se terminatam & immutabilem, est necessarium asserere.

4. *Præter quantitatem, corpora cælestia sensibiles qualitates habent citra omnem corruptionem.*

5. *Corpora cælestia ex suâ naturâ immutabilia incorruptibiliáq; sunt.*

6. *Mutari tamen posse post extremum iudicij diem ex sententiâ Theologica concedimus.*

Conclusio. II.

MAteria cœlorum est diuersæ rationis à materiâ rerum sublunarium.

Corollaria.

1. *De ratione materiæ cælestis est, non esse in potentiâ contradictionis; Contrà de ratione materiæ rerum corruptibilium intelligendum.*

2. *In materiâ cœlesti cùm nulla hæreat priuatio, nullus etiam appetitus alienæ formæ est.*

3. *Materia cælorum perfectior & nobilior est materiâ elementorum.*

4. *Incorruptibilia corpora, licet habeant materiam nobiliorem elementari; ignobiliora sunt omnibus, quæ habent aliquem gradum vitæ.*

5. *Materia omnium cælorum est eiusdem speciei; sic & formæ eorum*

mæ eorum substantiales solo numero differentes.

6. *Intelligentias orbium cælorum motrices assistentes appellare placet.*

Conclusio III.

Corpora cœlorum, quamuis diuersæ compositionis à sublunari mundo, in eum tamen agunt.

Corollaria.

1. *Motus, lumen, & influentiæ non solùm actionis sunt instrumenta cœlestis in hæc inferiora, sed præsagitionis quoque causæ.*
2. *Si corporum cælestium cessarent motus, alij quoq; puta inferiorum cessarent motus.*
3. *Causæ particulares inferiores sunt essentialiter subordinatæ in agendo corporibus cælorum, tanquam causis vniuersalibus & æquiuocis.*
4. *Etsi in ordine ad cælum, nullus sit effectus contingens in hisce inferiorib. per intrinsecam virtutem ipsius cæli; tamen aliquid casu euenire potest.*
5. *Motus in cælorum orbibus quadruplex deprehenditur, 1. à primo mobili* νυχθημέρινος *super polis mundi, ab oriente occidentem versus. 2. à Crystallino, priori contrarius, super polis Zodiaci, & per circulum Zodiacum, qui absoluitur 49000. annorum spatio. 3. à Firma-*

ment

mento (cui præter duos enumeratos proprius eſt, abſoluiturq; 7000. annorum) Acceſſus & Receſſus à meridie verſus Septemtrionē, qui etiam cōmunicatur ſubiectis ſphæris.

4. Singulorum ſeptem errantium proprius certo tempore definitus, qui quò propior primo mobili, eò tardior, quò remotior, velocior. Alioqui omnes planetæ rapiuntur à ſuperioribus ob concentricitatem ſuorum totalium cum illis. Contrà inferiorum Planetarum non rapiuntur, quòd eorum Deferentes ſint Eccentrici.

6. Lumen ſuâpte naturâ efficiens, quem continet eminenter, calorem, & quò directiùs radiet, actu magis calefaciens, ſecundum ſuam ſubſtantiam non eſt ipſum calidū.

7. Influentiæ occultæ præter alios effectus, ſunt quoque productiuæ cauſæ in terræ viſceribus mineralium generis varij.

8. Singulis ſeptem Planetis peculiares influentias cum Ptolemæo tribuimus. Cum autem dicimus ſeptem Planetas, diſſentimus à Galilæo, & quibuſdam recentioribus Ioui quatuor, veluti Satellites ipſum circumdantes, motu, magnitudine, & diſtantia varios, Saturno duos tribuentibus. Inferimus hinc & fixis ſtellis ineſſe vim agendi præcipuam in hæc inferiora.

9. Apparentibus etiam ſtellis, quas Cometas vocamus, influxum non omninò proprium negamus.

Concluſio IV.

Con-

Contemplantes cœlos Arologi, & aſtrorum Syzygias diligenter obſeruantes, futura cõtingentia prædicere poſſunt.

Corollaria.

I. Contingentia futura eſſe vel non eſſe poſſunt ex vi ſuæ cauſæ, ſuntq; media inter neceſſarium & impoſſibile.

2. Secundum quid ſeu naturalia contingentia impediuntur aliquando, vel ratione ipſorum cauſæ materialis variam diſpoſitionem habentis, vel ratione efficientis cauſæ vnius aut plurium concurrentium, ſed non collectiuè, inter quas referimus ſitus configurationum cælorum à Ptolemæi vel aliorum temporibus diſſimiles, ex quorum ſenſu & obſeruatione ars prognoſtica fuit nata.

3. Aſtronomiæ certiſſimis innixi demonſtrationibus Mathematici ſyderum, Planetarumq; omnium ortus, occaſus, aſpectus, eclypſes ſolis & lunæ, aliaq; id genus ad cæli ſtatum pertinentia certò multoq; antè prædicunt. Quinimò

4. Effecta quoq; naturalia probabiliter prænunciare poſſunt

5. Inſpectâ etiam conſtellatione nati, temperamentum & hoc accidentia concomitantia, necnon inclinationem ad affectus præcognoſcunt.

6. Aſtra

6. *Astra cùm in intellectũ & voluntatem hominum directè non agant; actiones liberas & contrarias inclinationibus præsciri posse omninò negamus. Frustra ergò Mesahala, Aomar, Zaël, Dorotheus, Alkindus, Alcabitius, Hali, cæteriq; damnatæ Astrologiæ auctores, præter absurda alia, cogitationes hominum etiam inuestigare docent.*

7. *Qui vult Astrologiam cum honore & laude profiteri, oportet eum præscriptas duodecim boni Astrologi à Ptolem: lib: 1. Quadripart. conditiones seruare.*

8. *Multi multa effectu ipso comprobata Mathemathici prędixerunt vera, quorum vel ab antiquis, vel recentioribus sumpta exempla infinitũ recensere esset.*

9. *Hęc omnia ita asserimus euenire absq; necessitate, saluâ semper libertate: Dum enim actionẽ corporibus cœlorum tribuimus, coactionem negamus, licet impulsum concedamus.*

Conclusiones ex Trigonometria.

PER *Trigonometriam, Geometrię partem, vulgò nuncuptam, omnia dimensionum genera, quę sunt Altimetria, Planimetria, & Stereometria, commodè & rectè tractari absoluiq; possunt.*

Dimensionis Trianguli, quod definitur esse figura tri-

tribus angulis totidemq; lateribus terminata, vt est obiectum Trigonometriæ, media duplicia sunt Theoretica alia, alia Practica.

Media Theoretica Trigonometriȩ, quȩ plurima sunt, in contemplatione proprietatum linearum & angulorum, vel absolutè, vel limitatè consideratorum, includuntur.

Considerantur autem absolutè lineæ & anguli, quatenus in superficie plana vel sphaerica simpliciter existunt absq; figura Geometrica. Limitatè verò, quatenus vel termini Triangulorum sunt, vel rectȩ Circulo inscriptȩ.

Media Trigonometriȩ practica sunt duo tantum, Syntaxis Canonis Trigonometrici, & Calculus qui per Canonem subducitur.

Vt tota Geometria ita & Trigonometria, tanquam in fundamento praecipuo suo, fundatur in illâ praestantissimâ & verè aureâ Prop. 4. lib. 6. Elementorum Euclidis, Triangula similia sunt lateribus æquales angulos comprehendentibus proportionalia. *Quippè basis est omnium, quæ terrâ, mari, cœlo, fiunt, dimensionum.*

Laterum & angulorum dimensio est Trigonometriæ finis.

Sub fælicibus auspiciis Admodum Reuerendi & Magnifici Domini M. BASILII GOLINII, Sacræ Theol. Doctoris & Professoris, Canonici Crac, Facultatis Theol. Decani. Generalis Academiæ Crac. RECTORIS.